

Un llibre de referència

Fa dos mesos que tenim a les llibreries el volum de memòries –no l'autobiografia, perquè estrictament

el terme comporta un altre protocol literari– de **José Luis Giménez-Frontín** *Los años contados*. Assenyalo quant fa perquè hi ha una manera de parlar dels llibres en termes de servei de novetats, on són obligades les dimensions informativa i crítica, i una altra un cop el llibre, passada aquesta fase, ja ha entrat en un ritme de fons. Aleshores –ara–, el cronista, alliberat d'aquestes servituds (i encara més des de les pàgines d'opinió), pot fer balanç i mirar el cas amb la perspectiva de la referència dels altres.

Tal alliberament s'esquerda quan el cronista constata que els qui havien de fer la feina amb el llibre acabat de sortir no l'han fet gaire bé –per utilitzar

un eufemisme frontinià. Sobta, tret d'alguna excepció (excel·lent, el nostre amic **Castillo** a l'*Avui*), el poc eco mediàtic d'aquesta crònica de la societat literària i d'un sector important de la societat civil que va de la segona meitat del franquisme –l'època del 600 i les revoltes d'estudiants– fins a l'actualitat. Per entendre-la des d'una òptica intel·lectual i artística, i dins d'aquesta la més imbricada i compromesa amb la societat, *Los años contados* és –hauria de ser– una obra de referència. On és la societat literària retratada en les seves pàgines, a l'hora de rebre aquest regal? La pregunta és retòrica: a cop de desaparicions, tal societat deu haver deixat d'existir.

Pot haver estat determinant, pregunto, la falta de sang i fetge, la falta de grogor pseudomediàtica d'aquestes pàgines elegants i mesurades? De la moderació, en el sentit montaignià, i de la justícia històrica, Giménez Frontín n'ha fet un exercici d'estil, una màquina de rellogeria d'embridament emocional que no es permet el més mínim defalliment. Utilitza la mateixa retòrica per descriure un fet divertit que per un que l'ha ferit i ha estat un greuge moral i un perjudici material en la seva vida. Vet aquí una opció literària, però també una manera d'assegurar-se el control sentimental. Per un devot del barroc com aquest cronista, aquest mètode –els retors en diuen homo-

genitat de la clàusula– és una gran qualitat, i Giménez Frontín l'exercita de forma implacable i impecable amb un èxit inobjectable.

A més, d'aquest tractament que és una rotunda declaració de principis, tant literaris com morals, en surt un esplèndid autoretret, elaborat per tal efecte implícit al llarg de les quasi 450 pàgines del llibre. Giménez Frontín ens transmet què ha vist i com ho ha encarat en el contingut, i a més, amb la manera d'explicar-ho ens diu com és ell mateix, ens retrata la seva bondat, el seu sentit de l'equitat i de la justa consideració dels actes propis i dels altres, sense que en cap moment, ni en els més difícils, ni en els més conflictius, el discurs se li escapi de les mans. El lector hi trobarà molta i molt bona informació històrica, però també un model de noblesa per situar-se un mateix enmig dels fets que ha viscut.